

Tichá radosť

Snímka: Mgr. Eva Pastuchová

Psík je na celý život

Pokiaľ ste presvedčení, že psík je tým pravým spoločníkom pre vás, nastáva vyriešenie dôležitej otázky, a tou je, kde si zaobstaráť šteniatko? Toto rozhodnutie treba zodpovedne zvážiť, lebo psík vás bude sprevádzať niekoľko rokov, možno desať, možno pätnásť, no v každom prípade je to dlhodobý záväzok. Psík je živý tvor, a nie vec. Pociťuje radosť, smútok, bolesť, ako aj človek, preto sa nedá odložiť niekam do poličky ako nepotrebná a zunovaná vec. Treba mu prispôbiť chod celej rodiny a jej zvyklosti.

S PREUKAZOM PÔVODU ALEBO BEZ?

Neodporúčala by som ani kupovať šteniatko bez PP (preukaz pôvodu, rodokmeň), lebo nie je isté, čo vám nakoniec z kúpeného šteniatka vlastne narastie, či to bude naozaj váš vytúžený psík. Nemôžete vedieť, prečo vlastne chovateľ produkuje šteniatka bez PP. Či je to preto, že nemá čistokrvné jedince, či preto, že síce má čistokrvných psov, ktoré ale neboli uchovnené z dôvodu nejakej vážnej exteriérovej alebo zdravotnej chyby. Psík bez PP je síce lacnejší, ale v podstate nič neušetríte, iba nákupná cena bude nižšia a záruky žiadne. Ďalšie náklady počas života psíka sú rovnaké pre jedinca s PP, ako aj bez PP: jedlo, očkovanie, obojky, vódzky, misky, peľestek... Navyše sa vzdávate možnosti zúčastňovať sa so svojím psíkom na výstavách, chovateľských akciách, prípadne možnosti odchovu čistokrvných šteniatok. Možno o takejto možnosti ešte neuvažujete, ale aj to sa môže stať. Keď sa váš psík vydará, každý ho bude obdivovať, a vy si to budete chcieť vyskúšať aj na výstave. Keď budete mať psíka bez PP, tak ďaleko sa nedostanete a možno vás to začne po čase mrziť. Šteniatko nekupujte od veľkochovateľa, ktorému ide iba o zisk, ale sa radšej obráťte na drobnochovateľa, ktorý sa zaoberá chovom psov zo záľuby. Veľkochovateľ nemá čas venovať sa každému psovi zvlášť, a práve toto potrebuje šteniatko, aby bolo správne socializované a aby ste z neho mali radosť.

FYZICKÉ A PSYCHICKÉ ZDRAVIE

Dôležité je, aby šteniatko okrem fyzického zdravia bolo zdravé aj psychicky. Len tak z neho môže vyrásť príjemný a vyrovnaný spoločník. Malo by byť vecou cti chovateľa, predávať z každej stránky zdravé šteniatka, pripravené do ďalšieho života. Ak šteniatko strávi prvé týždne svojho života iba niekde v škatuli, v pivnici alebo v garáži, bez priameho kontaktu s ľuďmi, môže sa z neho v budúcnosti stať problémový psík. Najdôležitejšie obdobie života šteniatka je od tretieho do dvanásteho týždňa veku, tzv. socializačné obdobie. V tomto veku si šteniatko musí

zvyknúť na rozličné zvuky, napr. televízor, rádio, vysávač, detský krik, motor auta, a hlavne vštepiť si človeka ako stred svojho vesmíru, ku ktorému musí mať dôveru a lásku, a nie strach a nedôveru. Nesmie mu chýbať ani kontakt s cudzími ľuďmi a inými psami, aby sa neskôr dokázalo správne zoznamovať a reagovať pri zoznamovaní tak, ako sa má. Seriózny chovateľ vám určite pomôže s výberom šteniatka a bude pritom prihliadať na vaše predstavy a špecifiká šteniatka. Keď si idete kupovať šteniatko len pre radosť, zamerajte sa na to najzákladnejšie, ale veľmi dôležité, a to na zdravotný stav a povahu. Matka aj šteniatka by mali byť čisté, nezašmyzené, so zdravou lesklou srstou, bez výtoku z očí, nosa a uší. Zvukovod by mal byť čistý, ružový a voňavý, teda bez zápachu. Všimnite si tiež, či šteniatka nemajú hnačku, či nie sú apatické, či im chutí papať, či nie sú extrémne chudé. Dôležité je všimnúť si správanie a reakcie šteniatka a ich matky. Ako reagujú na zavolanie, či sa rozbehnú radostne a veselo smerom k vám, alebo sa dajú s nárekom pred vami na útek. Toto všetko je veľmi dôležité, rovnako ako aj prostredie, kde šteniatka chovateľ drží. Či je to priamo v byte, v čistej, teplej, dostatočne osvetlenej miestnosti, v priamom kontakte s ním a jeho rodinou. Alebo niekde v tmavej, studenej, neudržiavanej pivnici alebo garáži bez kontaktu s ľuďmi. Takéto šteniatko môže mať narušené sociálne správanie a na to, aby ste z neho vychovali vyrovnanú psiú osobnosť, budete potrebovať veľmi veľkú dávku trpezlivosti, lásky, tolerance, a ani tak sa vám to nemusí podariť. Zvieratko môže navždy zostať zakríknuté, plaché, nedôverčivé, bez radosti zo života.

ŠTENIATKO AJ NA VÝSTAVY

Keď si idete kupovať šteniatko s tým zámerom, že sa s ním chcete zúčastňovať na výstavách, prípadne uvažujete o čistokrvnej plemenitbe, zamerajte sa na to isté, ako sme si uviedli vyššie, a zároveň aj na iné dôležité znaky, a to na exteriér. Mám na mysli exteriérové znaky, ktoré sa dajú v tomto veku rozpoznať. U psíkov (samcov) skontrolujte semenníky. Kontrolovať zhryz u malých štenia-

KDE SI PSÍKA ZADOVÁŽIŤ

Zvážili ste, či ste ochotní prispôbiť sa psíkovi a niekedy možno sa aj obetovať a vzdať sa niečoho? Pokračujme ale ďalej za predpokladu, že tieto otázky už máte vyriešené a psíka sa už neviete dočkať. Myslím, že u nás na Slovensku nie je reálna možnosť kúpiť si psíka v obchode so zvieratami a chovateľskými potrebami, ani by som to neodporúčala. Preto ostáva už iba jedna možnosť, tá najlepšia. Kúpa priamo u niektorého z chovateľov vášho plemena. Ako sa k takémuto chovateľovi dopracovať? Ani to nebude také ťažké, lebo chovatelia často inzerujú v rôznych odborných časopisoch, ktoré sú u nás na Slovensku bežne dostupné alebo v niektorých síce neodborných, ale obľúbených všeobecných inzertných novinách a časopisoch. Ešte je tu jedna možnosť, a to skontaktovať sa s chovateľmi a majiteľmi priamo na niektorej výstave psov, kde máte možnosť prehládnuť si rôznych psíkov od rôznych chovateľov a aj dosť času pokochať sa nimi. Keď si zakúpite aj katalóg z výstavy, nájdete v ňom mená a adresy vystavovateľov. Ak vám môžem poradiť, vyvarujte sa kupovania šteniatka od rôznych priekupníkov a podivných predajcov.

Najlepšie je priamo od chovateľa, u neho doma máte možnosť vidieť matku šteniat, v lepšom prípade aj otca a niekedy dokonca aj tety, babky, nevlastných súrodencov vášho šteniatka a pod. Môžete si spraviť vlastný úsudok aj o tom, v akom prostredí a podmienkach šteniatko vyrastá.

tok má orientačný zmysel, pretože po výmene zubov a po ukončení dospievania sa to ešte môže zmeniť. Budete však pravdepodobne spokojnejší, keď si ho skontrolujete a presvedčíte sa, že je všetko v poriadku. Je pravdepodobne, nie však isté, že po týchto zmenách, teda v dospelosti psíka, bude situácia rovnaká. Prekontrolujte si, či je šteniatko odčervené, zaočkované a otetované. Spolu so šteniatkom by vám mal chovateľ odovzdať aj rodokmeň a očkovací preukaz, kde by malo byť zaznačené očkovanie aj odčervovanie. Šteniatko pri odchode z domova by už malo byť niekoľkokrát odčervené a aspoň jedenkrát zaočkované, podľa veku odberu. Je asi na mieste, keď spomeniem, že chovateľ zodpovedá iba za chyby zjavné, vo veku odberu rozpoznateľné, ako sú napr. kresba, pruh, pigment a pod., nie však za chyby skryté, ktoré sa prejavajú počas rastu a dospievania, napr. chýbajúci trvalý zub a pod. Chovateľ by vás mal tiež informovať o doterajšej starostlivosti o šteniatko, o spôsobe a druhu krmenia, o tom, čím a ako bolo očkované a odčervované, o kúpaní, česaní a o ďalších podrobnostiach. Môže to urobiť ústne, alebo aj ústne, aj písomne, to je istejšie. Pre vás to bude nesmieme množstvo nových informácií, ktoré si nemusíte zapamätáť a môžete v tom mať veľký zmätok a chaos. Je dobré, keď vám okrem prednášky dá aj akýsi návod na použitie a odpadá možnosť, že by ste šteniatku v dobrom úmysle nechtiac z nevedomosti ublížili. Niektorí chovatelia dávajú svojim šteniatkam pri odchode do nového domova akési „veno“, ktoré pozostáva najčastejšie z handričky, plienky alebo deky, ktorá je napáchnutá doterajším domovom, mamou, súrodencami a má pomôcť pri zvykaní na nové prostredie. Býva to aj jeho miska, vôdzka, obľúbená hračka a pod.

PSÍKA ALEBO SUČKU?

Je to veľmi zásadná a dôležitá otázka, odpoveď na ňu nie je jednoznačná a musí si ju zodpovedať každý sám. Obe pohlavia majú svoje za a proti, výhody a nevýhody. Treba sa trochu zamyslieť aj do budúcnosti. Obecne sa tvrdí, že sučka je prítulnejšia, poslušnejšia a ľahšie ovládateľná a zvládnuteľná oproti dominantnejšiemu psíkovi-samcovi, nemusi to však byť vždy pravda. Sučka síce dvakrát do roka hára a oproti psí-

kovi, ktorý to nikdy nerobí, je to nevýhoda. Sučky malých plemien sú väčšinou také čístejšie, stihnú sa čistiť, takže ani po byte (podlaha, koberce, gauč, posteľná bielizeň) po nich neostávajú viditeľné stopy. Navyše sú to iba tri týždne dvakrát do roka. Čo sa týka stráženia háravej sučky pred nežiaducim nakrytím, nejde o celé tri týždne ruje. Približne prvých desať dní ruje sučka nie je ochotná páriť sa, nie je na to biologicky pripravená, takže ju až tak veľmi strážiť netreba. Najkritickejšie sú tri až štyri dni vrcholnej ruje, keď je ochotná páriť sa. Spravidla ide o jedenásť až pätnásť deň, samozrejme je to individuálne a treba si to u sučky odpozorovať. Ak nemáte záujem toto všetko podstupovať ani záujem odchovávať šteniatka, kúpte si psíka. Ak si aj tak kúpite sučku, možno neskôr, keď zmeníte svoj názor, to bude pre vás výhoda. Ak sa chcete venovať odchovu šteniatok, tak sa, samozrejme, rozhodnete pre sučku, lebo psíkovia nie sú „dobré mamy“. Sučku sme si už prebrali a môžeme sa pozrieť, ako je to so psíkom-samcom.

PSÍK

Ako už vieme, psík na rozdiel od sučky nehára ani nemôže byť matkou, to je jeho hlavná prednosť. Psík je dominantnejší a o niečo nezávislejší a samostatnejší ako sučka, platí to všeobecne, no nemusí to byť vždy pravidlom. Oproti sučke, ktorá má ruju dvakrát do roka, dá sa povedať, že pes má ruju stále, samozrejme nie tak doslova. Chcem tým iba povedať, že psík je ochotný a schopný páriť sa vždy, keď zacíti háravú sučku, hociaký deň v roku. Ak ste však rozhodnutí so svojím psíkom „povymetať“ všetky výstavy, tak so psíkom-samcom je to najreálnejšie, a to práve preto, že nehára a nemá „materské povinnosti“. Sučky sú v tomto smere oproti psom v nevýhode, lebo z vystavovania sú vylúčené sučky háravé, gravidné a dojčiacie, a teda sa v tomto období nesmú na výstave zúčastňovať, a najmä – počas hárania by sa z ohľadu na psov-samcov nemali na výstavu vodiť. A ešte je tu jeden hendikep. Keď sa sučka dovenuje materstvu, väčšinou vypĺzne, a kým sa dostane do výstavnej kondície, nejaký čas to potrvá. Takže v porovnaní so psom, ktorý môže chodiť na výstavy permanentne, sa to so sučkou, tak ako by sme si to vždy predstavovali, absolvovať nedá. Ešte stále vám ostáva niekoľko možností. Keď nechcete, aby váš psík bol sám vo svete ľudí, môžete si kúpiť hneď dvoch. Ak nechcete potomstvo, môžete si kúpiť dvoch psíkov alebo dve sučky, alebo aj párik s možnosťou kastrácie jedného z nich. Ak chcete urobiť dobrý skutok, zoberte si psíka z útulku. Takže, rozhodnite sa! Dúfam, že som vám veľmi nezamotala hlavu.

Na celý život

Snímka: © DigitalVision®

Marcela Hanesová

METIS

930 03 Kráľovičove Kračany 91
tel.: 031/5514 112, fax: 031/5521 522
e-mail: vetis@nextra.sk

VET-PET-SHOP

Obchodný partner
na ceste za úspechom

Široký sortiment chovateľských potrieb

Veterinármi najviac odporúčané krmivo pre zdravý a dlhý život

Výber číslo 1 v krmení
Vašich miláčikov

Svetový odborník na výživu zvierat